

3. Talouskasvu

3.1 Talouskasvu

- Kasvua, kun ihmiset **vaurastuvat ja hyödykkeitä ostetaan + tuotetaan** aiempaa enemmän
 - mittari bruttokansantuote BKT: kansantaloudessa **tietyinä aikana** tuotettujen **hyödykkeiden kokonaisarvo**
 - BKT = **työn tuottavuus x työtunnit**
- Tuotannontekijöiden **määrän lisäksi niiden laatu ja käyttötapa** yhä tärkeämpää
 - työvoima, koneet, rakennukset, luonnonvarat
 - tuottavuuden lisäämisessä tärkeä **ihmisten tiedot ja taidot** (tekniikan kehittäminen ja hyödyntäminen)

3.2 Työn tuottavuus ja 2000-luku

- Perustuu **työn määrään ja laatuun**
 - **ekstensiivinen talouskasvu** eli määrällinen kasvu, esim. lisätään työntekijöitä yksinkertaiseen ojankaivuutyöhön
 - **intensiivinen talouskasvu** eli laadullinen kasvu, pyritään palkkamaan parhaat, esim. tieto- ja asiantuntijatyössä
- Työn **tuottavuuden parantaminen**
 - Tuottavuuden kasvu: **tuotanto per työntekijä tai –tunti on entistä suurempi**
 - Markkinataloutteen kuuluva **voitontavoittelu ruokkii edullisempia ja nopeampia** tuotantotapoja => voitto kasvaa

- Mikä parantaa tuottavuutta?
 - **Teknologian kehitys** (raaka-aineen tehokkaampi käyttö)
 - **Investoinnit koneisiin ja laitteisiin** (tehokkuus ja laitteen parempi sopivuus)
 - **Ihmisen kyky luoda ja käyttää** uutta tekniikkaa
- **Globaalit megatrendit** hävittävät ja luovat töitä
 - **digitalisaatio** eli tietotekniikan kehitys
 - **robotisaatio** eli tuotannon ja työkappaleiden käsittelyn koneellinen, tietokoneohjattu ja ihmistyötä korvaava osa
 - filosofia: kaikki mitä voidaan, kannattaa automatisoida
 - kaupungistuminen, ilmastonmuutos jne.
- Työnteko edellyttää tekniikan lisäksi **vakaita poliittisia oloja**, luotettavia **instituutioita** (poliisi, oikeuslaitos) ja toimivan **infrastruktuurin**

3.3 Talouskasvu ja tietotyö

- Talouskasvu Suomessa perustuu yhä enemmän uuden **teknologian** hyödyntämiseen, **tutkimukseen** ja **tuotekehitykseen**
 - Onnistuminen edellyttää kyvykästä yksilöä
- **Inhimillisen pääoman rooli** eli koulutus, ammattitaito ja työssä kertyvä kokemus korostuvat
 - koulutuksen tulevaisuus, nykyisen koulutusjärjestelmän tarkoituksenmukaisuus
 - elinikäinen oppiminen

3.4 Ympäristön kantokyky rajoittaa talouskasvua

- **Luonnonvarojen niukkuus** rajoittaa kasvua
 - huoli **uusiutumattomien luonnonvarojen ehtymisestä** kannustaa säästämään niitä
 - huoli tuotantomääristä ja päästöistä **uhkaamassa luonnon tasapainoa** ja ympäristönkuormitusta
- Ympäristötrendit: talouskasvu ja ympäristö yhdessä
 - **Cleantech** eli tuotteet, palvelut ja tuotantoprosessit, jotka **vähentävät ympäristöpäästöjä** ja edistävät **luonnonvarojen kestäväää käyttöä**
 - **Kiertotaloudessa** materiaaleja ja raaka-aineita pyritään käyttämään uudelleen niin, että jätettä syntyisi vähän

3.5 Extra: Herman Dalyn kestävä kehityksen edellytykset

EI

- Käyttää uusiutumattomia luonnonvaroja **nopeammin** kuin niitä **korvaavia vaihtoehtoja pystytään kehittämään**

SAA

- Käyttää uusiutuvia luonnonvaroja **nopeammin** kuin ne **pystyvät uusiutumaan**
- Tuottaa **saastepäästöjä enempää** kuin **ympäristö pystyy niitä käsitellä**